

تاثیر نابرابری آموزشی بر اشتغال نابرابری آموزشی

نتایج یک پژوهش نشان می‌دهد که نابرابری آموزشی اثر منفی بر نرخ اشتغال دارد.

نتایج یک پژوهش نشان می‌دهد که نابرابری آموزشی اثر منفی بر نرخ اشتغال دارد.

به گزارش ایسنا، سرمایه انسانی یکی از بارزترین عوامل در فرآیند توسعه اقتصادی است. یکی از ابزارهای اصلی تقویت این نوع سرمایه، ارائه خدمات آموزشی برای افراد جامعه است. هدف از استفاده از این ابزار، شکوفایی توانایی‌های ذاتی هر فرد و فراهم آوردن امکان قرار گرفتن او در جایگاهی متناسب با قابلیت‌های او در جامعه است.

در پژوهشی که زهرا کریمی موعاری، دانشیار گروه اقتصاد دانشگاه مازندران، مهرداد مقصودلو، دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه مازندران و زهرا علمی، دانشیار گروه اقتصاد دانشگاه مازندران انجام داده‌اند آمده است: «آموزش نقشی اساسی در برقراری ارتباط بین دو جز ذاتی و اکتسابی سرمایه انسانی ایفا می‌کند. این ابزار قادر است تفاوت‌های ارثی و شکاف‌های تعلیمی را در بین اقشار مختلف کم کند. از این رو، دستیابی برابر تمام افراد از طبقات و گروه‌های درآمدی متفاوت به این ابزار می‌تواند تا حدود زیادی امکان برخورداری از فرصت‌های مساوی را در ارتقای سرمایه انسانی نهفته در آنها فراهم آورد. از سویی دریافت خدمات آموزشی می‌تواند مبنایی برای کسب و کار حرفه‌ای افراد ایجاد کند و بر درآمد و رفاه فرد در طول عمر وی تأثیر گذارد.»

این پژوهش با استفاده از تابلوهای داده‌ای سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۲، ابتدا شاخص نابرابری آموزشی را برای هر استان محاسبه و سپس، اثر نابرابری آموزشی را بر نرخ اشتغال در این استان‌ها با تأکید بر استان‌های محروم برآورد می‌کند.

در این پژوهش آمده است: «با توجه به محاسبات، استان‌های تهران و بوشهر که بیشترین درآمد سرانه را دارند، دارای کمترین ضریب جینی و نابرابری آموزشی هستند، اما استان‌های آذربایجان غربی، کردستان و سیستان که بیشترین نابرابری را دارند، در ردیف کم‌درآمدترین استان‌ها نیز قرار دارند. براساس انتظار، بیشتر استان‌های برخوردار، نابرابری آموزشی کمتری نسبت به استان‌های محروم دارند، اما این روند به طور قطعی در همه استان‌ها صدق نمی‌کند.»

نتایج این پژوهش بیانگر این است که «نابرابری آموزشی اثر منفی بر نرخ اشتغال دارد. شاخص‌های زیادی برای اندازه‌گیری جنبه‌های مختلف آموزش در کشورها استفاده می‌شود که از آن جمله می‌توان به: نرخ ثبت نام، متوسط تحصیلات، کیفیت تحصیل و ضریب جینی آموزشی اشاره کرد. در این پژوهش از ضریب جینی آموزشی و متوسط سطح تحصیلات به عنوان شاخصی برای برآورد نابرابری آموزشی بین استان‌ها استفاده می‌شود.»

کریمی موعاری و همکارانش در این پژوهش می‌گویند: «شاخص ضریب جینی تحصیلات، با استفاده از داده‌های بانک جهانی تعیین می‌شود. در فرمول ضریب جینی آموزشی از متوسط سال‌های تحصیل در هر کشور، نسبت جمعیت تحصیل کرده در هر مقطع تحصیلی، تعداد سال‌های تحصیل در هر مقطع تحصیلی و تعداد دسته‌بندی تحصیلی استفاده می‌شود.»

نتایج حاصل از برآورد الگو نشان می‌دهد که «بین نرخ اشتغال و نابرابری آموزشی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. بررسی روند تغییرات داده‌های نرخ اشتغال و ضریب جینی آموزشی استان‌های محروم و برخوردار نیز رابطه منفی بین این دو متغیر را تأیید می‌کند.

در همه استان‌های کشور، با کاهش ضریب جینی آموزشی نرخ اشتغال روندی افزایشی یافته است. علاوه بر این، میانگین ضریب جینی آموزشی نشان‌دهنده این است که نابرابری آموزشی در استان‌های محروم از استان‌های برخوردار بالاتر است. هم‌چنین بین رشد تولید ناخالص داخلی سرانه و میزان سرمایه‌گذاری با نرخ اشتغال رابطه مثبت و معنادار به دست آمد.»

این پژوهش در هفتاد و ششمین شماره بیست و سومین سال فصلنامه "پژوهش‌های اقتصادی ایران" منتشر شده است.